

Izdaja Zavod za gospodarsko propagando - Domžale, Ljubljanska 92 - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Milan Flerin - Izhaja vsakega 25. v mesecu - Žiro račun 600-20/602-6 - Cena 20 dinarjev - Tiska tiskarna Toneta Tomšiča v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

INVESTIRAJMO – TODA PAMETNO

Danes, ko tako rekoč za vsakim vovalom slišimo »gospodarsko utemeljene in neutemeljene investicije«, ko čitamo v časopisih, investicija je bila ustavljena zaradi nepopolne dokumentacije, nezagaraniranih sredstev itd., ne moremo mimo tega, da ne bi tudi v našem glasilu objavili nekaj misli, ki naj nam bodo pri upravljanju in odločanju o bodoči investicijski potrošnji nenehno pred očmi.

Zavedati se namreč moramo, da povsod, pa naj bo to v podjetju ali v občinski skupščini, ko dvignemo roko za novo investicijsko potrošnjo, da istočasno dvignemo roko ali za to, da se bo naš življenjski standard v bližnji bodočnosti dvignil, ali pa da se bomo odrekli sredstvom, ki bi jih lahko smotrneje porabili.

Naša želja pa ni ustvarjati »spomenike« brez vrednosti, temveč take, ki nam bodo boljšali življenjski standard, ne pa pričali o naši nerazsodnosti in o naši slabi gospodarski razgledanosti.

Vsaka investicija namreč pomeni, da se odrečemo danes ustvarjenim sredstvom za daljšo dobo z namenom, da nam bo ta naložba vračala več, kot pa smo naložili. Na ta način si edino tudi dvigamo življenjski standard. Odrekat se današnjemu višjemu življenjskemu standardu je opravičljivo le takrat, kadar nam bo ta žrtev dala v bodoče pravico do pridobivanja več dobrin kot danes.

Zato moramo vsako investicijo vsestransko gospodarsko-ekonomsko proučiti in točno predvideti, kakšno korist nam bo investicijska naložba prinesla.

Mi vsi, ki se odrekamo danes črnemu kruhu, da bomo jutri jedli belega, moramo torej bedeti nad tem, da ne bomo še ob ta črni kruh. Zato moramo, kadar se odločamo za investicije, najprej zahtevati temeljite ekonomsko-tehnične elaborate. Zahtevati moramo, da nam strokovnjaki prikažejo ne samo koliko sredstev bomo porabili za neko investicijsko naložbo,

temveč tudi, koliko in v katerem času nam bo ta naložba prinesla koristi. Ni pa seveda dovolj, če zahtevamo samo temeljite izračune, zahtevati moramo tudi jamstvo za to, kdo bo odgovarjal, če bomo zaradi napačnih izračunov okradeni za kruh, ki smo se ga odrekli. Tu ne smemo poznati usmiljenja in na račun nestrokovno pripravljenih investicijskih elaboratov popuščati tistim, ki si lastijo naziv in dohodke strokovnjaka. Če to so, potem investicija mora uspeti, če pa to niso potem takih »strokovnjakov« ne rabimo.

Le ustrezno strokovno pripravljeno investicijsko vlaganje nam bo rodilo uspeh, ki ga želimo vsi skupaj.

Dotakniti se moramo še enega vprašanja, namreč, kakšne investicije bomo podpirali. Vsekakor take, ki nam bodo z našim najmanjšim trudom v čim krajšem času prinesle čimveč dohodka. Kako pa naj kot take spoznamo? Zelo preprosto. Današnji mednarodni trg je tako oster, da se v izvoz vključi lahko le tisti, ki je izbral za proizvodnjo proizvod, ki se v svetovnem merilu res rabi. Če bomo uspeli torej naložiti denar v take investicije, da nam bodo dajale proizvode, ki gredo pretežno v izvoz — brez uvoza, potem lahko rečemo, da smo naš denar naložili bolje kot razvite države —

kajti njim bomo prodajali, ker oni še ne delajo teh proizvodov. S tem si bomo zagotovili veliko povpraševanje po teh proizvodih, hitro povrnitev naloženih investicijskih sredstev in ne nazadnje tudi višji devizni priliv. Istočasno pa bomo razvitejšim državam preprečili, da bi nas, na račun izvoza, izkoriščale. Prvi kriterij za pravilne investicije naj bo torej vključitev v mednarodni trg.

Drugi kriterij naj bo intenzivnost investicij. Iz vsakdanjega življenja namreč vemo, da je mnogo boljše, če hranimo denar najprej za nabavo ene dobrine, ko to imamo za drugo itd. S tem namreč dosežemo to, da imamo prvo dobrino prej kot drugo. Če pa bi hoteli obe dobrini kupiti istočasno, potem bomo morali hraniti dvakrat dalj kot pa samo za eno dobrino. In pri investicijah je isto, če bomo investirali v pet investicij istočasno (ob enaki predračunski vrednosti) potem bomo morali čakati, da bodo investicije dokončane 5-krat kasneje, kot če bi investirali vsa sredstva najprej v prvo investicijo, potem v drugo itd. Pa še nekaj ostane. Vsa sredstva, ki smo jih vložili, bodo kot pravimo, zamrznjena 5-krat dalj, kot pa če bi jih vložili najprej v eno samo investicijo. Ta pa nam bi 5-krat prej vrnila nalo-

Ob Kamniški cesti v Domžalah hitro rastejo novi stanovanjski stolpiči. Trije bodo menda do jeseni že pod streho. Stanovanja v njih bodo moderno urejena, le cena je večini interesentom nedosegljiva.

žena sredstva in 5-krat prej omogočila dvig našega standarda.

Zato moramo torej vedeti, s kakšno višino sredstev bomo razpolagali in v katero investicijo — nam najbolj potrebno, jih bomo najprej naložili.

Zato, ker nismo imeli tega pred očmi, imamo v Jugoslaviji za 615 milijard nedokončanih investicij, ali skoraj 1000-krat več, kot znaša proračunski dohodek občine Domžale v letu 1964. V Sloveniji pa imamo nedokončanih investicij za 85 milijard ali manjka nam 10-krat toliko, kot je vredna vsa domžalska industrija.

V občini Domžale smo v lanskem letu investirali skoraj 2 milijardi ali 1/5 vrednosti osnovnih sredstev domžalske industrije. Po predračunski vrednosti to pomeni, da smo investirali lansko leto 5 zdravstvenih domov, ki pa jih ni nikjer. Pomislimo torej, kam smo porabili 2 milijardi? Ali smo zgradili morda kako novo tovarno?

Morda kaj drugega? Žal, pogled na Domžale kaže skoraj isto sliko, kot leto dni prej, pa čeprav ni več dveh milijard dinarjev! Pa vendar jih nismo nikomur darovali, pač pa je vsaka gospodarska organizacija kupila nekaj bolj ali manj novih strojev, postavila kako novo halo, občina popravila nekaj cest, začela graditi nove bloke, gradila kanalizacijo itd. Lahko pa bi s temi sredstvi zgradili skoraj tri nove tovarne, katerih proizvodnjo bi lahko v celoti izvozili.

Na zaključku našega razmišljanja si pač moramo postaviti vodo za bodoče in to naj bo:

1. Investirati moramo tako, da bomo koristnost investiranja v čim krajšem času okusili v dviganju življenjskega standarda.

2. Pri odločanju o investicijah ne smemo verjeti obljubam, pač pa le temeljitim strokovnim elaboratom, za

kateri morajo odgovarjati tisti, ki so jih delali, ne pa občani, ki jih bodo plačali.

3. Investicije naj se amortizirajo v obliki povečanega življenjskega standarda, ki pa se mora poviševati v višji obrestni meri, kot je bančna obrestna mera.

4. Sredstva naj bi združevali tako, da bi vsako leto lahko pokazali, kaj smo napravili novega z razpoložljivimi sredstvi za investicije.

5. Investirati smemo le toliko, kolikor zmoremo in ne smemo dovoljevati novih investicij, za katere nimamo še zbranih sredstev.

6. In nazadnje: razmišljati bomo morali o gospodarjenju stalno in ne samo takrat, kadar nas kdo opozori, da moramo razmišljati. Saj je vendar razmišljanje tista kvalitetna prednost, ki dviguje človeka nad druga živa bitja.

Razgovor z direktorjem stanovanjskega sklada

Uredništvo Občinskega poročevalca je v zvezi z vprašanji, postavljenimi v aprilski številki v članku »O debelokožništvu in anonimnosti« skušalo v začetku maja organizirati »razgovor za okroglo mizo«. Vendar poskus ni v celoti uspel, ker predstavnik stanovanjskega sklada občine Domžale ni bil za tak način razpravljanja.

Zato smo se obrnili na direktorja tega sklada, Jožeta Zevnika in ga zaprosili za nekaj odgovorov v zvezi z gradnjo novega trgovsko-stanovanjskega bloka v Domžalah, ki je bil predan svojemu namenu 30. aprila letos.

— Kakšni so bili pogodbeni pogoji za gradnjo omenjenega bloka?

»Stanovanjski sklad je na podlagi razpisa 14. avgusta 1962 sklenil z Gradbenim podjetjem Domžale pogodbo o gradnji omenjenega bloka »na ključ«. Rok za dokončanje gradnje je bil 31. 10. 1963, ki je bil seveda iz delno opravičljivih razlogov precej prekoračen, za 6 mesecev. Cena za gradbena dela je bila 71.209.580 dinarjev, vrednost obrtniških del pa je bila 80.000.000 — po projektu! Gradbeno podjetje Domžale se je tudi zavzelo, da bo sporazumno z nami našlo izvajalce za obrtniška dela. V pogodbi so točno določeni penali in sicer za vsak dan neopra-

vičene zamude 1 promila od celotne vsote, tj. približno 151.000 dinarjev. Če bi bila škoda večja, kot znašajo penali, mora izvajalec plačati tudi to razliko. V bloku naj bi bilo po načrtu 36 družinskih stanovanj, 17 samskih sob in 466,35 m² poslovnih prostorov.«

— Kje so po vašem menju vzroki za zakasnitev gradnje?

»Zaenkrat še ne morem dati podrobnejše izjave o vzrokih in krivdi za zamudo, ker se bomo prav te dni z izvajalci menili o opravičeni oz. neopravičeni zamudi in penalih. Na vsak način bomo zahtevali penale za vsak dan zamude, katerega Gradbeno podjetje Domžale in drugi izvajalci ne bodo mogli opravičiti. Zagotovim samo lahko, da bomo objavili v našem listu končno poročilo o tej gradnji z vso dokumentacijo.

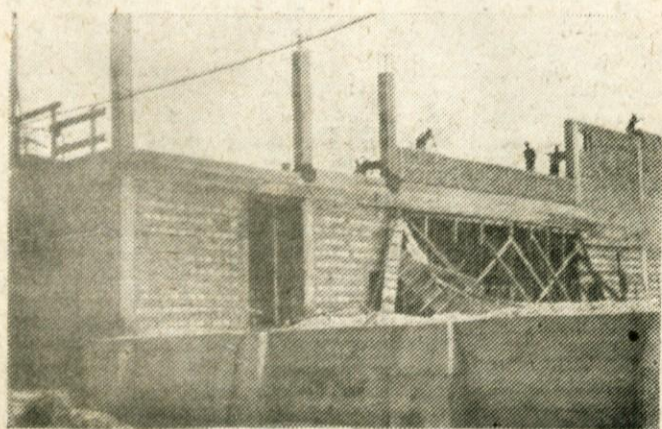
Zaenkrat pa samo moje osebno mnenje: nekaj ovir za tako počasno gradnjo je nedvomno objektivnih, recimo dve dolgi zimi, delno pomanjkanje nekaterih materialov zaradi potresa v Skopju. Toda drži tudi, da so v še večji meri krivi izvajalci, katerih zamude so se vlekle kot začaran krog. Gradbeno podjetje Domžale ni imelo ravno najboljše organizacije dela, saj so v 14 dneh zamenjali 3 delovodje itd. Sicer pa naj da podjetje samo odgovor za zamudo.«

— Po kakšnih kriterijih so nekatere gospodarske in družbene organizacije dobile v stanovanjih poslovne prostore?

»Najprej: stanovanjski sklad ni sklenil nobenih pogodb za poslovne prostore v družinskih stanovanjih. Delovne organizacije so pač že prej kupile stanovanja in nas ne briga, v kakšne namene jih uporabljajo oz. se v to ne moremo vtikati. Tako je bilo recimo z Vodno skupnostjo. Sam stanovanjski sklad pa bi lahko po sklepu UO dobil prostor, kjer je sedaj MK, vendar smo uvideli, da so knjigarni potrebni novi prostori in smo se zato preselili v peto nadstropje v samske sobe. Občinska zveza za telesno kulturo pa že prej ni imela svojih prostorov in smo pač na željo predstavnikov občinske skupščine vzeli tov. Brumna v eno samskih sob, kar pa je le začasna rešitev! Se to: tam kjer smo imeli prej mi prostore, podaljšku restavracije »Pri pošti«, so nameravali po izjavah predstavnikov OS Domžale urediti obrat družbene prehrane. Zanima nas, kako je sedaj s to takrat nujno gradnjo. Priznati moram tudi, da so vselitve v stanovanjske prostore res nezakonite. Toda sila kola lomi! Nedvomno so stanovanja, ki so trenutno zasedena, zelo potrebna, saj naš sklad dalj časa opozarja na zelo pereč problem samskih stanovanj, vendar razen obljub pri nekaterih tovarnah doslej še nismo naleteli na odprta vrata. Dodam naj še, da se nam v samskih sobah že pojavljajo socialni problemi, saj je že v marsikateri samski (!) sobi več kot en stanovalec. To kaže na pereč stanovanjski problem v naši občini.«

»V naše dobro naj omenim nekaj zanimivosti novega bloka. V vseh stanovanjih so napeljeni telefonski priključki. Hiša ima eno samo skupno televizijsko anteno, tako da ne bo nepotrebnega gozda anten na strehi.

In še nepotrebna znamenitost: stanovalci premalo pazijo na čistočo v stavbi in njeni okolici, zato naj bi si vsaj ponesnaženo okolico ob prvi priložnosti ogledal sanitarni inšpektor!«

Dela na dvoranskem objektu novega komunalnega centra v Domžalah hitro napredujejo. Čez kak teden bodo že začeli postavljati jekleno konstrukcijo, s čemer bo poslopje šele dobilo svojo končno obliko

Nekaj misli o stanovanjski problematiki

Ta prispevek ni napisan z namenom, da se izvede frontalni napad na stanovanjski sklad občine Domžale, ampak zato, ker smatram, da kot občan nimam v primeru, da sem kupec stanovanja, nobene druge pravice, kot samo plačati, in z namenom, da sprožim še neka vprašanja, ki se danes pojavljajo na vseh področjih našega življenja in izhajajo iz besede občan — samoupravljaivec.

Prvo, kar nameravam obravnavati, je kupna pogodba, ki jo podpišeta kupec in prodajalec novega stanovanja. Osnovna ugotovitev je, da Domžale še niso urbanistično obdelane in da se ne izdajajo lokacijska dovoljenja, ker še ni določenega komunalnega prispevka. To dejstvo sproži vprašanje, zakaj se stanovanjskemu skladu lahko izda lokacijsko dovoljenje, za občana, ki ni pravna oseba pa ne. Zato trdim, da je stanovanjski sklad v tem pogledu privilegiran in da občan nima nobene izbire. Pogodbo lahko sklenem v Domžalah samo s skladom. Marsikdo je kljub vsem težavam tako vztrajen, da se v Domžalah posluži te edine poti. Ta edina pot pa postavlja občana-kupca v neenakopraven položaj v odnosu do prodajalca. Kupec mora (po pogodbi) položiti sredstva v določenem roku, sicer mu sklad zaračuna 8 % zamudnih obresti. Prodajalec si v pogodbi podredi kupca in ga postavlja pred dejstvo, da bo moral plačati tolikšno vsoto, kolikor bo sklad drago gradil. Edina pravica pri povečanju stroškov med gradnjo za kupca je ta, da lahko pogleda dokumentacijo, zakaj se je gradnja podražila. Kupec mora npr. za dvosobno stanovanje vplačati znesek 1.121.955 dinarjev. Ostati mora popolnoma ravnodušen, če se ta znesek zviša za 10, 20 ali več procentov. Prodajalec v teh pogojih ni zainteresiran, da bi gradil čim ceneje, čim hitreje, z dobro mehanizacijo itd. Celotno se mu omogoča, da lahko gradi s slabim izvajalcem, ki bo gradil počasi dovoljena mu je vsaka podražitev, kljub temu, da bi lahko uveljavljal penale in podobno. Verjetno bi bil interes vodstva stanovanjskega sklada večji, če bi se nagrajevanje po delu odražalo v procentualno večji udeležbi za osebne dohodke, če bi se stroški gradnje znižali. V pogodbi je zapisano, da mora prodajalec, če nastopijo okoliščine, ki utegnejo povzročiti samudo v dograditvi stanovanja, o tem takoj obvestiti kupca. Tudi tu si upam trditi, da sta kupec in prodajalec v neenakopravnem položaju, v korist prodajalca.

Res je, da stanovanjski sklad zagotavlja ostala sredstva za dograditev

stanovanja, vendar to ni zasluga sklada, temveč predpisa. Najbrž bi bili kupci mnogo bolj zadovoljni, če bi stanovanjski sklad postavil sebe v enakopraven položaj s kupcem in mu zagotovil določen procent obresti od lastnih vloženih sredstev, če stanovanje ni v roku izvršeno, in da bi sklad kril stroške neplačane najemnine, če stanovanje ni v roku dano v uporabo.

Ker pa je pogodba sestavljena samo v korist prodajalca, ima stanovanjski sklad interes, da gradi čim dražje, saj bo tako svoje režijske stroške večal in ne bo imel interesa, da se bori za čim cenejšo gradnjo. Stanovanjskemu skladu je tako vseeno ali zgradi eno, pet ali 60 stanovanj. Važno mu je, da doseže gotovo višino režijskih stroškov, da se zagarantirajo osebni dohodki uslužbencev sklada.

Tu pa se začneja že novo vprašanje, ki izhaja iz tega, da mora občan kupiti (če hoče imeti stanovanje) točno tako drago stanovanje, kot mu ga ponudi sklad. Izbire ni! Nihče ne more trditi, da bi ne bilo interesentov za blokovsko gradnjo, če bi bila tudi druga, cenejša, neposrednemu proizvajalcu lažje dostopna stanovanja prav tako na licitaciji. Smatramo, da je stanovanjski sklad tisti, ki je poklican, da ureja višino stanovanjskega standarda v občini Domžale. Stanovanjski sklad je tisti, ki odreja, ali blokovska ali vrstna gradnja in podobno. Občan pa sedaj nima druge izbire kot sodelovati kot neenakopraven partner ali pa se odpovedati stanovanju in to za toliko časa, da bo kot kupec pristal na vse pogoje v dirigirani kupni pogodbi.

Ena od stvari, ki me kot občana interesirajo, je tudi vprašanje sodelovanja kupca pri porabi sredstev in kolavdaciji. Na vseh področjih našega življenja se razvija samoupravljanje in upravljanje, posebno tudi tam, kjer se odloča o sredstvih in človeku. Če je kupec sodelovalec s svojimi sredstvi v višini 20 %, je prav gotovo njegova pravica, da sodeluje pri odločanju, kako se gospodari z njegovimi sredstvi. To vprašanje zahteva rešitev v organu, ki naj bi bil sestavljen od financerjev neke gradnje. Drugo vprašanje pa je vprašanje potrdila kupca, da je vse v redu izvršeno. Res, garancijski rok traja dve leti, vendar če se zgodi, da so izdelki, ki so montirani v zgradbi slabi, stanovalec ni ravno veliko pridobil, če se stvari temeljito in dobro ne popravijo. Vsak stanovalec podpiše, da je stanovanje prejel v redu, nihče pa ne more uveljaviti pravice do popravila, če določena stvar ni v redu čez pol leta. V opremi stanovanj je navadno veliko

hib, katerih stanovalec ni sam kriv, in bomo morali te stvari obravnavati s stališča, da je vsaka stvar plačana in da mora služiti določeno dobro svojemu namenu. Odgovornost za kvaliteto obrtniških del mora obstajati.

Kdor hoče graditi, naleti najprej na vprašanje lokacijskih dovoljenj za individualno gradnjo. Splošno je znano, da je na našem področju veliko interesentov, ki žele graditi v obliki individualne gradnje. Vendar se tudi želje po individualni gradnji razlikujejo. Veliko jih je, ki žele graditi klasično, vedno več pristašev pa se pojavlja za gradnjo montažnih hiš. Gradnja stanovanj v individualni gradnji je izpostavljena precej visokemu komunalnemu prispevku, (ki še ni določen) in slabim kreditnim pogojem. Danes lahko dobimo neomejeno množino kreditov za osebne avtomobile, ne dobimo pa tako iskanih kreditov za gradnjo ali nakup stanovanj. V en namen se torej lahko zagotove sredstva, za drugega pa ne. Stanovanjski sklad namenja samo manjšo vsoto sredstev kot posojila za individualno gradnjo, kljub temu, da so kreditni pogoji za sklad veliko bolj ugodni, če vložijo sredstva v individualne gradnje.

Upam si trditi, da se zavira iniciativa v smeri individualnih gradenj na več načinov. To je z neodobritvijo lokacij, z visokim komunalnim prispevkom in težkimi kreditnimi pogoji. Vendar bo potrebno te ovire sprostiti in omogočiti občanu-upravljavcu, da prispeva k rešitvi stanovanjskega problema v obliki in okviru, ki ga sam želi. Ne moremo ovirati razvoja v smeri, ki je za občana najboljše in najbolj ekonomična. Stremeti je treba za tem, da se stanovanjski problemi rešujejo v vseh mogočih variantah. Ne more biti argument za zaviranje individualne gradnje mišljenje, da si ljudje grade slaba stanovanja. Dejstva pričajo, da si ljudje grade v individualni gradnji sodobna in lepa stanovanja. Naš napredek je odvisen od sodelovanja in kolektivnega dela. Vendar pa ima vsak občan tudi svoje privatno, osebno življenje.

Omenili smo že, da je precej interesentov za individualno gradnjo montažnega tipa. Umestno bi bilo, da se prične resno razmišljati tudi o tem vprašanju in ugoditi željam občanov.

Primerna lokacija in sodelovanje sklada pri tej obliki gradnje je vsekakor precej vprašanje. Ne smemo pa pri tem izhajati s stališča, da ta gradnja ni interesantna za sklad, če tudi je za občana, ampak iz izhodišča, da je sklad zaradi občanov in da mora prisluhniti njihovim željam in zahtevam.

Za novo šolo v Podgorici

Na področju vasi Dragomelj — Pšata, ki upravno tvorita skupni krajevni odbor v sestavi občine Domžale, je že dalj časa pereč problem gradnje nove osnovne šole, ki sega časovno že daleč nazaj in katerega bo na vsak način treba enkrat ustrezno rešiti.

Vasi Dragomelj — Pšata sta nekoč, to je pred letom 1941, spadali upravno pod občino Podgorica, ki je sosednja vas in ki je poleg že navedenih vasi obsegala še St. Jakob in Sotesko. Po sedanji ureditvi spadajo ostale tri vasi pod občino Ljubljana-Bežigrad. Ze pred letom 1941 je v takratni občini Podgorica obstajala potreba po gradnji novega šolskega poslopja, ker je bila za vso občino edina šola v St. Jakobu in še ta po obsegu majhna tako, da že takratnim potrebam ni več zadoščala. Porodila se je misel, ki jo je narekovala potreba, da bi se za vse takratno območje občine Podgorica zgradila nova šola in to v krajevnem središču občine v Podgorici. Nova šola bi morala biti dovolj velika in so se v tej smeri že pripravljali idejni osnutki in sklicevali razni sestanki tako, da je prišlo že tako daleč, da je bila gradnja novega šolskega poslopja tik pred uresničitvijo. Iz raznih, največ strankarsko partikularističnih razlogov ni prišlo do uresničitve tega načrta. Prebivalci Dragomelj — Pšata so se zato sami odločili, da na svojem področju sezidajo svojo šolo, ki so jo res postavili, vendar v manjšem obsegu in to samo za potrebe navedenih dveh vasi.

Naraščanje prebivalstva, industrializacija tega področja in prehod na osemletno obvezno šolanje je še bolj povečalo potrebo po gradnji novega šolskega poslopja.

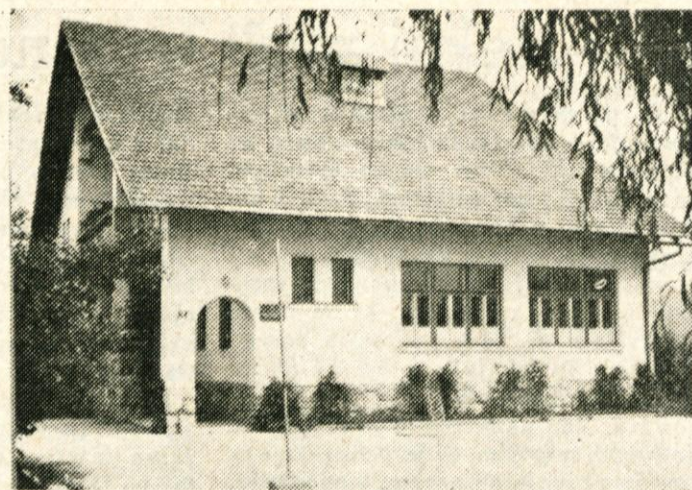
Tako sta tedaj na tem področju, ki obsega vasi St. Jakob, Soteska in Podgorica na eni strani ter Dragomelj in Pšata na drugi strani dve manjši šoli, od katerih ima vsaka samo po dve učilnici. Obedve šoli imata samo prve štiri razrede oz. se v njih vrši pouk samo za prve štiri razrede, medtem ko morajo učenci višje razrede obiskovati na osnovni šoli v Crnučah oz. v Domžalah. Na obeh šolah, ki sta v St. Jakobu in Dragomlju, se mora pogosto zaradi pomanjkanja učilnic kakor tudi učnega osebja vršiti pouk kombinirano tako, da se istočasno vrši v isti učilnici pouk za dva razreda. Učenci, ki obiskujejo nato višje razrede v Crnučah ali v Domžalah, imajo ca. 5–6 km daleč do šole. Pot jih vodi po najbolj prometnih cestah, kjer je bilo že tudi več prometnih nesreč. Za obiskovanje teh šol se morajo učenci v glavnem posluževati kolesa ali pa hoditi peš, ker ni drugih prometnih

zvez. Ta oddaljenost šole je najbolj občutna pozimi, ko zapade sneg in ko se učenci v temi vračajo domov.

Prebivalstvo na tem področju hitro narašča zaradi bližine mesta in industrije, ki je že sedaj na tem področju in kjer je bo vedno več. Na tem področju je znana tovarna »Belinka« v St. Jakobu, ki zaposluje precej delavcev in razširja svoj obrat ter je že tudi pričela graditi večje stanovanjske bloke. Pred kratkim so začeli tudi s pripravami za gradnjo reaktorja v neposredni bližini Pšate, kar bo prav tako v precejšnji meri povečalo dotok prebivalstva na to področje.

Takšno stanje, ki postaja iz leta v leto bolj pereče, je privedlo do skupnega sestanka šolskih odborov obeh šol obenem s predstavniki krajevnih odborov, ki so na svoji razširjeni seji že oktobra lani obravnavali to vprašanje. Tako je na tem področju v letošnjem šolskem letu 227 šoloobveznih otrok ter se število učencev iz leta v leto večja. Tolikšno število šoloobveznih otrok vsekakor opravičuje zahtevo po gradnji svoje osemletke za to področje. Osemletke na Crnučah in Domžalah so že pretesne in potrebne razširitve. Ta problem bi bil tudi zanje rešen s tem, da se na tem področju zgradi novo šolsko poslopje. V novozgrajeno šolo bi lahko posljalji svoje otroke ne samo prebivalci iz že zgoraj navedenih vasi, temveč tudi z Brinja, Beričevega, Male Loke in Bišeč, za katere bi bila novo zgrajena šola bližja, kot pa so sedanje v Domžalah, na Crnučah ali v Dolu. Novo šolsko poslopje naj bi se zgradilo v središču teh naselij in sicer v Podgorici ter bi bil dostop do šole možen po stranskih, manj prometnih cestah. Popolna osemletka je nujna potreba tega kraja tudi z ozirom na nadaljnji razvoj. Industrija na tem področju narašča, ustanavlja se nova in s tem v zvezi je tudi vedno večji dotok visoko kvalificirane delovne sile. Dotok tega kadra pa je med drugim pogojen tudi s tem, da ima kraj popolno osnovo šole. Vse to je ugotovila razširjena seja obeh šolskih odborov in predstavnikov krajevnih odborov in te ugotovitve posredovala svetova za šolstvo pri občinski skupščini Ljubljana-Bežigrad in Domžale. Tu so pokazali polno razumevanje za to zadevo in je gradnja te osemletke vnesena v 7-letni plan obeh občinskih skupščin.

Prebivalci tega področja so prepričani, da se jim bo enkrat le uresničila njihova dolgoletna želja po novi šoli, kakršno narekuje potreba časa in nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj teh krajev.

Sedanja štirirazredna osnovna šola v Dragomlju, ki je podružnica domžalske II. osnovne šole

ODGOVOR:

O predlogu za gradnjo nove šole, katerega sta dala šolska odbora osnovne šole Dragomelj in St. Jakob, sta ločeno razpravljala svet za šolstvo OS Domžale in OS Ljubljana-Bežigrad.

Objavljamo odgovor oddelka za splošne zadeve občinske skupščine Ljubljana-Bežigrad, ki je identičen s stališčem sveta za šolstvo OS Domžale.

»Na pobudo obeh šolskih odborov, ki sta sporočila svojo željo po gradnji osnovne šole za učence iz občine Domžale in Ljubljana-Bežigrad je o zadevi razpravljala svet za šolstvo na eni svojih sej in tudi občinska skupščina na seji dne 13. XII. 1963 in sta oba foruma sklenila, da je zadeva vredna proučitve.

Svet za šolstvo kot tudi občinska skupščina priznavata, da je treba učencem iz St. Jakoba po končanem 4. razredu osnovne šole hoditi v oddaljeno šolo Crnuče, kar je za nekatere učence, ki so od te

šole oddaljene tudi 4–5 km, precej naporno. Isto velja za učence vaše občine, ki hodijo iz Dragomlja v Domžale.

Vendar je danes pri tem številu otrok, (St. Jakob jih ima 52 v I–IV. razredu) nesmiselno misliti, da bi lahko obstajala 8 razredna šola za dobrih 200 otrok.

Nekateri odborniki so bili tudi mišljenja, da bi se dalo te otroke tudi prevažati.

Ker ima svet za šolstvo sedaj trenutno velike finančne potrebe zaradi gradnje nove šole na terenu Boris Kidrič in v prihodnjih letih tudi telovadnico v Dolu in druge potrebne investicije, je nemogoče misliti na gradnjo skupne šole za obe občini.

Vsekakor pa bo ta zadeva postala bolj aktualna, ko bosta imeli ti dve šoli še nekaj več učencev.

Svet za šolstvo bo to zadevo še proučeval.

V podružnično šolo Dragomelj hodi v tem šolskem letu 64 otrok, v prvi razred za šolsko leto 1964/65 pa se je vpisalo 15 otrok.

V smislu 122. člena statuta občine Domžale je predsednik občinske skupščine Domžale določil sredo za dan v tednu, ko bo predvsem sprejemal občane domžalske občine, in sicer vsako sredo od 8. do 11. ure in od 14. do 16. ure.

V drugih dneh se bo posvetil prvenstveno drugim predsedniškim dolžnostim, zato naj se občani oglašajo pri predsedniku le določenega dne.

Iz tajništva skupščine občine
DOMŽALE

Delo občinske skupščine v mesecu maju

26. maja letos so se občinski odborniki sešli na 14. sejo skupščine, predvsem z namenom, da bi

1. analizirali razvoj gospodarstva v prvih treh oz. štirih mesecih tekočega leta,

2. da bi obravnavali poročilo komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka,

3. razpravljali o stopnji osnovnega in dopolnilnega prispevka za socialno zavarovanje,

4. dali soglasje za skrajšani teden nekaterim delovnim organizacijam,

5. obravnavali poročilo upravnega odbora družbenega sklada za šolstvo in odločili se o nekaterih drugih zadevah.

Kot vedno, so bili odborniki tudi to pot že pred sejo seznanjeni s celotnim gradivom seje, ki so ga dobili obenem z vabili.

GOSPODARSTVO V OBČINI V PRVEM ČETRTLETJU 1964

Analiza o razvoju gospodarstva v občini je prikazala razvoj posameznih gospodarskih področij. Poročilo za industrijo je obravnavalo razvoj v prvih štirih mesecih t. l., za druga gospodarska področja pa le za tri mesece. Podatki o industrijski proizvodnji so prikazali za celotno industrijo dobre uspehe. Poročilo, ki je podprto s podatki iz IND obrazca, ki ga izpolnjujejo delovne organizacije, je obravnavalo po posameznih podjetjih realizacijo proizvodnega načrta, primerjavo fakturirane in vnovčene realizacije, stanje zaposlenih glede na plan, dalje poprečne osebne dohodke, vprašanje izvoza in investicij.

Zaradi lažje obravnave je načelnik oddelka za gospodarstvo in komunalne zadeve občinske skupščine na podlagi grafičnih prikazov še posebej obrazložil navedene elemente poročila. Pri obravnavi prvega — realizacija proizvodnega načrta — je ugotovil, da so gospodarske organizacije z ozirom na plan proizvodnje dobro gospodarile in če se bo v tem smislu nadaljevalo ni bojazni, da postavljeni plan ne bi bil dosežen. Nato je ugotovil več načinov izračunavanja produktivnosti in pri tem pomanjkljivosti statističnih obrazcev. Skupščina se je strinjala s predlogom, naj bi se občinski organ za analize in statistiko z gospodarskimi organizacijami na posebnem sestanku domenil o načinu podajanja podatkov v IND-obrazcu, ki naj bi se izpolnil, na vsak način pa naj bi bilo njegovo izpolnjevanje kvalitetnejše tako, da bi bile te analize čim realnejša slika stvarnosti v gospodarskih organizacijah. Ta slika pa seveda ne bo popolna, če teh poročil ne bodo pošiljali tudi obrati, ki imajo sedež svojih uprav izven občine. Glede

na to je skupščina sprejela sklep, da so tudi ti obrati dolžni pravočasno pošiljati poročila in druge podatke pristojnim upravnim organom občinske skupščine zaradi spremljanja razvoja celotnega gospodarstva v občini. Odborniki zbora delovnih skupnosti iz teh obratov naj bi še posebej poskrbeli za uresničitev tega sklepa. Pri nadaljnji primerjavi plana in dejanske fakturirane in vnovčene realizacije je bilo ugotovljeno, da je bila v glavnem vsa proizvodna realizacija tudi fakturirana, medtem ko je neplačanih faktur 11 %. To dejstvo kaže na strukturo domžalske industrije, ki proizvaja v glavnem predmete za široko potrošnjo. Prikaz izkoriščanja proizvodnih kapacitet je temeljil na izračunu zaposlenih, čeprav je tudi za primerjavo več možnosti in načinov. Zato se bo treba tudi o tem pomeniti na posvetu z zastopniki delovnih organizacij in se odločiti za kriterije izračunavanja, na podlagi katerih bo prišla do izraza uspešnost gospodarjenja posameznega podjetja. Podatki v zvezi z izkoriščanjem proizvodnih kapacitet so pokazali, da jih je od 15 obravnavanih industrijskih podjetij prišlo na tri izmene že devet. Če bi vsa industrijska podjetja v občini prešla na delo v treh izmenah, bi to pomenilo 80 % izkoriščanje kapacitet, ker pa temu ni tako, bodo morale gospodarske organizacije še iskati rezerve za dvig produktivnosti. To vprašanje naj bi obravnavali še na seji sveta za industrijo občinske skupščine.

Število zaposlenih je v tem obdobju v primerjavi z istim obdobjem v lanskem letu poraslo za 6 % in je s tem že presežen plan števila zaposlenih za 1 %. Ustrezno s porastom zaposlenih pa ne narašča tudi njihov kvalifikacijski sestav in je npr. število zaposlenih z visoko in srednjo izobrazbo celo pod republiškim in zveznim poprečjem. Izboljšanje kvalifikacijskega sestava zaposlenih v sami proizvodnji se pričakuje s šolo z visoko kvalifikacijo in šolo za kvalificirane delavce. Ugotovljeno je tudi bilo, da so v primerjavi z istim obdobjem v lanskem letu narasle letos boleznine in to za 350 %, in da predstavlja ta porast, gledan skozi dinar 67 milij. Sicer pa gre tukaj prvenstveno za zdravstveno stanje zaposlenih, od katerih je 59 % žensk. Iz poročila je bilo nadalje ugotovljeno, da so poprečni osebni dohodki zaposlenih v industriji v mesecu maju 1964 znašali 36.253 dinarjev. Vendar pa je bilo tega meseca od 6301 zaposlenega še vedno 685 delavcev z osebnim dohodkom pod 25.000 dinarjev. Po razpravi na to ugotovitev je imenovala skupščina posebno komisijo, ki naj

bi pregledala možnosti za zvišanje osebnega dohodka v obratu »Rašica« v Moravčah, kjer je stanje v tem pogledu posebno slabo. V pogledu izvoza smo napravili velik korak naprej, saj je bil plan v celotni industriji presežen za 2 %, od lanskega v istem obdobju pa je večji v poprečju za 12 %, kar kaže na to, da je vedno več podjetij, ki čutijo potrebo po izvozu in so tudi sposobna, uveljavljati se na tujem tržišču.

Poročilo je vsebovalo tudi podatke o razvoju ostalih panog gospodarstva, ki pa so sestavljeni le na podlagi ocene, ker delovnim organizacijam s tega področja za prvo tromesečje ni potrebno pošiljati periodičnih statističnih podatkov. Šele periodični obračun za 1. polletje bo pokazal dejanski razvoj celotnega gospodarstva v občini.

RAZPRAVE O STANDARDU

Ko je bil tudi v razpravi na poročilo ugotovljen precejšen napredek v gospodarstvu v občini v obdobju prvih štirih mesecev in sploh nadpoprečno ustvarjanje narodnega dohodka v merilu okraja, je bilo po drugi strani ugotovljeno, da je dejanski standard daleč pod poprečjem. To se odraža tako na področju zdravstva, šolstva, otroškega varstva in drugod, kjer je toliko problemov, kot v malokateri občini. Z reševanjem teh vprašanj bi odpadel marsikateri problem in bi se posebno z urejanjem otroškega varstva bistveno znižalo tudi število izostankov od dela. Nadaljnji korak k izboljšanju življenjskega standarda bi bila tudi morebitna korektura predvidenih gradenj v občinskem merilu. V zvezi s tem je imenovala skupščina posebno komisijo, ki naj do njene prihodnje seje ugotovi uместnost nekaterih gradenj in opravi pregled občinskega proračuna, vse zaradi izboljšanja skupnega in osebnega standarda delovnega človeka. Pri tem je zopet prišlo do kritične obravnave vprašanja stanovanjske izgradnje, ki pomeni bistveno vprašanje osebnega standarda, po drugi strani pa pride do tega, da odhajajo iz podjetja strokovnjaki, ki so mnogo let ustvarjali in živeli s podjetjem. Ko pa si z lastno prizadevnostjo žele rešiti svoj stanovanjski problem, jim to ni mogoče zaradi nerešenih vprašanj okoli urbanizma in podobno. V zvezi s to problematiko je skupščina sprejela sklep, naj bi bila prva prihodnja seja kluba občinskih odbornikov posvečena temu vprašanju. Na klub naj bi predstavniki okrajnih in republiških organov za vprašanje gradbeništva in urbanizma odgovorili na postavljena vprašanja.

DELITEV ČISTEGA DOHODKA V PODJETJIH

Poročilo komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka je na podlagi grafičnih prikazov obrazložil tajnik te komisije, Franc Dragan. Poročilo je zajemalo le podatke po enotnih kazalcih za celotno industrijo. Iz poročila obrazložitev glede razmerja doseženega neto produkta in primerjalnega NP, izhaja, da so doseženi rezultati v največji meri odraz povečanja intenzivnosti živiga dela, medtem ko stopnja obstoječih poslovnih sredstev zaostaja. Ta in nadaljnji pokazovalci glede celotnega dohodka nasproti porabljenim sredstvom in razmerje delovnih pripravn na delavca kažejo na nenevarno položaj večine industrijskih podjetij domžalske občine in terjajo hkrati čimprejšnjo obnovo in modernizacijo obstoječega strojnega parka. Nadaljnje poročilo in prikazi so obravnavali razmerje med prometnim davkom in neto produktom ter delež čistega dohodka in neto produkta, nadalje delež osebne in skupne porabe v čistem dohodku in bruto osebnem dohodku ter primerjavo najvažnejših elementov pogojev in uspehov gospodarjenja v primerjavi z industrijo v zveznem in okrajnem merilu. Ker je bilo poročilo precej povezano s tematiko pod prvo točko dnevnega reda, ki jo je skupščina na široko obravnavala, ga je skupščina brez razprave soglasno sprejela.

DODATNI PRISPEVEK ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Franc Jeraj, član skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Domžale, je k pismenemu gradivu o določitvi stopnje osnovnega in dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje v letu 1964 ter k osnutku finančnega načrta sklada zdravstvenega zavarovanja komunalne skupnosti Domžale za leto 1964 poudaril, da je kljub težnji po večjem dodatnem prispevku ostal v isti višini, to je 12,54 % od osnovnega prispevka. To predstavlja v dohodkih sklada zdravstvenega zavarovanja komunalne skupnosti Domžale za leto 1964 nekaj manj kot 64 milijonov din. Ker bremeni dodatni prispevek tiste gospodarske organizacije, ki trošijo prekomerno sredstva socialnega zavarovanja, pride do tega, da so prizadete predvsem večje gospodarske organizacije, ki imajo zaposleno pretežno žensko delovno silo. Vendar pa tozadevni predpisi zaenkrat ne predvidevajo možnosti za upoštevanje teh objektivnih težav. Vsekakor pa bo treba to ugotovitev analizirati in pri določanju dodatne stop-

nje za leto 1965 upoštevati. Na bolj ali manj objektivne težave je zaradi dodatnega prispevka naletel tudi Zavod za komunalno izgradnjo. Nadalje je bilo ugotovljeno, da je kljub večjim izgubam za zdravstveno varstvo ostala nespremenjena tudi stopnja osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki znaša 8% od osnov, ki so predpisane za obračunavanje prispevkov socialnega zavarovanja. Ker so se odborniki zanimali, kako je s presežkom 19 milijonov dinarjev iz leta 1963 sta navzoča zastopnika skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Domžale pojasnila, da je bilo polovico tega viška po predpisih odvedenega v rezervni sklad, ostala polovica pa je namenjena kot posojilo občinski skupščini za gradnjo zdravstvenega doma. Komunalna skupnost Domžale je bila nameč ena od treh skupnosti, ki so leto 1963 zaključile s presežkom. Tudi prva tromesečna bilanca v letu 1964 je bila zaključena z viškom, s katerim pa ob koncu leta ni moglo računati z ozirom na predračun in stroške, ki se predvidevajo. Ker pa ima sklad potrebno rezervo, se ni bati, da izdatki ne bi mogli biti pokriti.

POROČILO SKLADA ZA ŠOLSTVO

Nadalje je skupščina delovnega organizacijama »TRAK« in »File« iz Mengša izdala soglasje za 46-urni delovni teden. Komisija je namreč ugotovila, da bi podjetji skrajšali delovni čas na račun izkoriščanja notranjih rezerv in bosta zato lahko nemoteno poslovali.

Za tem je skupščina obravnavala še poročilo družbenega sklada za šolstvo, iz katerega izhaja, da se je materialni položaj šol v zadnjih dveh letih znatno izboljšal, vendar pa stanje zaradi povečanja cen in življenjskih stroškov še ni zadovoljivo. Globalni znesek za osebne dohodke prosvetnih delavcev se je v primerjavi z letom 1963 povečal za 14 do 15 %, medtem ko znaša povečanje sredstev za materialne izdatke 19 %. Kljub temu pa šole v tekočem letu zaradi dviganja cen nimajo več sredstev kot prejšnja leta. Nadalje je poročilo podrobneje obravnavalo kriterije za dodeljevanje sredstev za osebne dohodke ter materialne izdatke. Posebno sistem izračunavanja sredstev za materialne izdatke pomeni korak naprej. Seveda pa je reševanje finančnih vprašanj odvisno od realizacije dohodkov občinskega proračuna in izpolnjevanja plana gospodarskih organizacij, ki naj bi v letu 1964 prispevale v sklad za šolstvo 30 milijonov dinarjev, in to predvsem za osebne dohodke. Postavlja pa se že vprašanje realizacije teh sredstev, saj so podjetja podpisala doslej

pogodbe le za polovico planirane vsote.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Skupščina je nato sprejela predlog komisije za volitve in imenovanja, ki je v smislu določil statuta delovnih organizacij družbenih služb pripravila predlog za zastopnike javnosti, ki naj bi sodelovali v samoupravnih organih teh delovnih organizacij. V svetu posameznih zavodov so bili kot zastopniki javnosti imenovani:

Osnovna šola Dob. Marjan

Debevc, I. osnovna šola Domžale, dr. Ivo Pevec, II. osnovna šola Domžale, Rezka Horvat, Osnovna šola Mengeš, Anton Blejc, Osnovna šola Moravče, Ivan Urbanija, iz Moravč in Tone Cerar iz Vrhpolj, STUGS Domžale, Miro Varšek, Zavod za glasbeno izobraževanje Domžale, Franc Roglič, Občinska knjižnica Domžale, Karol Kušar, Veterinarski zavod Domžale, Franc Pliberšek, Zavod za gospodarsko prodagando, Domžale, Albin Klemenc, Delavska univerza Domžale, Stefan Horvat in Milan Flerin, Zdravstve-

ni dom Domžale, Franc Gabrovšek, Mato Svoljšak, Franc Habjan in Slavko Povž, Dom počitka Mengeš, Jože Merčun, Dom počitka Domžale, Marko Škrinjar, Osnovna šola Brdo-Sentvid, Jakob Tekavec, Strojkovni izobraževalni center Domžale, Dolfe Prešeren, Lekarna Domžale, Francka Pezdir, Zavod za komunalno izgradnjo Domžale, Stane Habat in ing. Stane Omahna.

Pred zaključkom seje so bili v štirih premoženjsko pravnih zadevah potrjeni sklepi sveta za finance.

Razveze zakona in njene posledice

Vedno pogostejše se tudi pri nas govori o tem, da število razvez zakonskih zvez iz leta v leto raste, obenem pa se tudi ugotavlja, da je to pojav, do katerega družba ne more ostati brezbrizna, posebno v primerih, kjer so žrtve takih razvez otroci, ti pa so žrtve v vsakem primeru. Razveza zakona, v katerem so se rodili otroci, se torej ne sme obravnavati zgolj s stališča roditeljev in njihovega ugotavljanja o »neskladnosti značaje« itd. ampak v prvi vrsti s stališča otrok, na katerih dejavnosti vsaka razveza zapusti trajne negativne posledice.

V naslednjem objavljamo nekaj podatkov in pripomb:

Vsaka razveza zakona ima za posledico naslednje probleme:

1. socialno-ekonomski problemi: materialna nepreskrbljenost otrok in nezaposlenih mater, problem zaposlitve razvezanih, čisto nekvalificiranih žen, problem dnevnega varstva otrok, vprašanje dodelitve otroka enemu od roditeljev, sestajanje otroka z drugim roditeljem, stanovanjski problem;

2. vzgojno-izobraževalni problemi: vzgojna zapuščena otrok; vzgojna zanemarjenost otrok;

3. problemi mentalnega razvoja otrok: duševne nerazume otrok kot posledica odnosov med starši, vedenjske motnje otrok kot posledica motenega ravnotežja v družini.

Na območju občine Domžale je bilo od začetka 1960 pa do konca leta 1963 sklenjenih 1005 zakonskih zvez, razvezanih pa je bilo 48 ali 4,89 %. Število porok ali razvez po letih je naslednje:

Leto	Število porok	Število razvez	Odstotek razvez
1960	243	11	4,52
1961	262	7	2,88
1962	274	14	5,10
1963	226	16	7,08

Do razvez je prišlo v zakonih, ki so trajali:

od 1 do 3 let,	5 zakonov
od 3 do 5 let,	8 zakonov
od 5 do 8 let,	13 zakonov
od 8 do 10 let,	5 zakonov
od 10 do 15 let,	7 zakonov
od 15 do 20 let,	4 zakoni
od 20 do 25 let,	2 zakona
od 25 do 35 let,	3 zakoni

Zakonov je bilo razvezanih po krivdi moža 19, po krivdi žene 5, po obojestranski krivdi 23.

Vzroki za razvezo zakona so bili: prešuštvo 19, neenakost značaja 19, slabo ravnanje z drugim zakoncem, predvsem z ženo 10.

V razvezanih zakonih je bilo 77 otrok, od katerih so bili v dveh primerih štirje otroci dodeljeni očetu, ostalih 73 otrok pa materam. Poprečna starost otrok v razvezanih zakonih je 7 let. Od teh je 30 fantov in 47 deklic.

Med poklici, ki so jih imeli razvezani zakonci je bilo: med

ženami 11 gospodinj, 3 obrtnice, 25 delavk, 8 uslužbenk in 1 kmetica; med možmi: 12 obrtnikov, 25 delavcev in 11 uslužbencev. Najbolj kočljiv primer pri razvezi zakona je vzdrževanje otrok. Po podatkih 33 % roditeljev ne izvršuje obveznosti do otrok, ki so jih prevzeli ob razvezi zakonal.

Ker ima vzdrževanje otroka poleg materialne tudi pedagoško-psihološko in socialno plat, je treba temu problemu posvetiti vso pozornost. Razveza zakona za otroka pogosto ne pomeni izgube samo enega roditelja, ampak izgubo obeh roditeljev in poslabšanje splošnih življenjskih pogojev.

Ugotovilo se je tudi, da nespornosti v zakonu največkrat nastopijo pri tistih zakoncih, ki so kot otroci sami živeli v neurejeni družinski skupnosti, ker se njihovi starši niso razumeli. Tako zakonsko življenje prejšnjih generacij vpliva na zakone bodočih generacij in kaže na to, da pozitivna in negativna čustva in socialno ponašanje človeka korenini v zgodnjem otroštvu.

Večje količine kanalskih cevi, Ø 80 mm, ugodno naprodaj. Poizve se pri »Vodni skupnosti Domžale« Domžale, Ljubljanska cesta — novi blok.

Vodovod v Mengšu pred dograditvijo

V Mengšu so dela za vodovod v polnem teku. Pravkar montira Vodna skupnost cevi na Maistrovi ulici, do konca meseca junija pa naj bi vodovod dobili tudi občani Na Zavrteh, Zadružniške in Zajčeve ulice. S tem bo pretežni del Mengša dobil pitno vodo, za katero je

zadnje čase tako pomanjkanje, da veliko družin hodi ponjo v umazano in onesnaženo Pšato. Upamo, da bo vodovod slovesno izročen javnosti na občinski praznik 27. julija in da niso govorice o tem, da so sredstva zanj za letos že izčrpana, resnične.

Trgovsko podjetje »Napredek« Domžale sprejme:
2 delavca za delo v skladišču in spremljavo avtomobilov
Nastop službe takoj!
Večje število vajencev za trgovsko stroko
Prijava sprejemamo do 15. julija 1964
Pogoj: Uspešno končana osnovna šola

O MESU

Že nekaj let nazaj opazamo na našem trgu znatna nihanja in težave v preskrbi z mesom. Letos pa se je stanje še poslabšalo, saj je bil stalni referen v naših mesnicah: »Teletina? Kje pa! Nimamole!«

Nedvomno je to stanje prav dobro občutil na svoji koži (točneje: v svojem želodcu) po prečni potrošnik v naši občini.

Kje so vzroki za sedanjo krizo v preskrbi z mesom? Nekaj je objektivnih, recimo povečane potrebe, velik izvoz, nedvomno pa drži tudi, da je pomankanje mesa odraz napak v naši kmetijski politiki. Tako se je, recimo, v zadnjih nekaj letih zmanjšalo število goveje živine v zasebnem sektorju za 15.000 na borih letošnjih 11.000, kar je najnižje po vojni. Proizvodnja v družbenem sektorju pa ne dohaja upadanja zasebne proizvodnje.

Zato smo zaprosili predsednika občinske skupščine Domžale Jožeta Pogačnika, da nam odgovori na nekaj vprašanj v zvezi s preskrbo z mesom!

— Ali bo Emona s 1. julijem res ukinila 4 mesnice v naši občini?

»Emona, ki je imela z izjemo Mengša, doslej monopolni položaj v preskrbi z mesom naše občine, je sporočila, da misli s 15. junijem ukiniti zaradi nerentabilnosti poslovalnice v Moravčah, Lukovici, Krašnji in na Trojanah. Samo letos je imela Emona v naši občini 5 milijonov din izgube. To je seveda logično, če ni bilo mesa, režija je bila enaka, potem je izguba neizbežna. Vendar smo

se domenili, da jih ukine s 1. julijem.«

— Kako mislite rešiti v bodoče problem preskrbe z mesom v naši občini?

»Emona ni izpolnila pričakovanj s centralizirano preskrbo — delno iz objektivnih vzrokov, monopolni položaj pa je verjetno še vplival na njeno dokajšnjo lagodnost in brezbriznost do nastale situacije.

Zato smo se menili z Mesom Kranj, da bi razširili poslovanje na omenjene štiri kraje. Vendar so se dogovori razdrli, ker bi bila po njihovem mnenju tudi zanje prevoz in režija predraga. Pripravljeni pa bi bili priti v Domžale, če bi imeli lokal.

Zato bo sedaj domače trgovsko podjetje »Napredek« izpolnilo vrzel in odprlo poslovalnice v omenjenih štirih krajih, kjer bodo prodajali vse mesne izdelke. Odprli pa bodo tudi lastno klavnico na Prevojah ali Radomljah.«

— Kako daleč so že s pripravi?

»Računamo, da bodo s 1. julijem začeli prodajati meso in to ne samo v omenjenih štirih krajih, ampak tudi v svojih novih trgovskih poslovalnicah na Viru in v Preserjeh. Dobili so že vsa potrebna dovoljenja, med drugim posebno dovoljenje za klavnico. Podjetje bo lahko tudi samo odkupovalo živino!

Seveda pa bodo oskrbovali samo potrošnike naše občine. Mislím, da bo ta konkurenca na mesnem trgu samo v korist preskrbi potrošnikov, kar pa je tudi najvažnejše!«

Pred domžalskimi mesnicami so ob sredah in sobotah spet vrste, med čakajočimi pa prav živalni in »zanimivi« razgovori. Nekateri pravijo, da so visoke cene mesa edino sredstvo, da se ta nekulturni način poslovanja odpravi

Zavod za pravno pomoč

Na občinski skupščini smo izvedeli, da nameravajo v kratkem ustanoviti Zavod za pravno pomoč. Dosedaj je sicer pri skupščini že formalno obstajala služba pravne pomoči, ki pa ni mogla prav zaživeti, čeprav je nedvomno odigrala pozitivno vlogo pri seznanjanju občanov z njihovimi pravicami in dolžnostmi. Vendar se je pokazalo, da na samo delovanje te službe slabo vpliva povezanost s skupščino, saj mnogokrat nastajajo spori prav v zvezi z akti občinske uprave. Tudi sicer služba kadrovske ni bila dovolj močna.

Zato so se odločili, da bodo ustanovili samostojen Zavod za

pravno pomoč s širšimi nalogami, kot jih je imela dosedanja služba pravne pomoči. Zavod naj bi zastopal tako občane v njihovih delovnih, stanovanjskih in drugih sporih kot tudi delovne organizacije v gospodarskih sporih. Delovne organizacije naj bi se pogodbeno vezale na zavod, medtem ko naj bi za delovne in stanovanjske spore ter spore članov Zveze borcev s socialnim zavarovanjem kril stroške občinski proračun. Tajnik občinske skupščine Ludvik Povž pravi, da bo služba začela delovati skoraj zagotovo s 1. julijem. Zavod bo dobil prostore na Ljubljanski cesti, kjer je bila do pred kratkim mlekarina.

Skrbimo za urejenost naših krajev in hiš

Bliža se čas turizma. Zato tokrat nekaj o lepoti kmečkih vasi in domov. Bilo bi dobro, če bi pogostejše mislili tudi na to.

Prav gotovo ni lepšega za oko bodisi domačina ali tujca, ko gre skozi vas, pa vidi lepe in snažne hiše, okrog njih in po oknih pa polno raznovrstnega cvetja. Kar opaja človeka ta lepota. Sedaj za to niti ni potrebno ne vem koliko denarja — samo malo dobre volje in pa veselje do lepote in čistosti.

Prav gotovo ni nobenemu dekletu ali gospodinjji v okras in ponos, če pogledaš hišo, pa vidiš povsod polno zanemarjenosti in nesnage. Vsaj enkrat na teden bi šle okrog hiše z metlo in očistile ter uredile.

Potem so tu polkna. Včasih kje više smo na enem tečaju ali ga je samo polovica in podobno. Tukaj je potrebna samo dobra volja pa se bo napaka popravila. Če pa jih še pobarvamo, bo pa podoba hiše čisto drugačna.

Tudi naša dvorišča so poglavje zase. Trava poganja, povsod polno smeti. Odločimo se, da bomo redno poplele plevel in pometle smeti.

Ni važno samo, da je hiša grajena kar se da moderno, da so okna ne vem kako velika. Važna je okolica hiše. Ona šele da pravo podobo hiše. Če je še tako stara — lesena hiša, pa je okrog nje polno cvetja, se ti oko kar odpočije na tej lepoti.

Zato dekleta, napravimo naše domove čimbolj prikupne in lepe.

Včasih smo že brali, da turistična društva organizirajo po vaseh propagandno akcijo in da najboljšim podelijo diplome ali nagrade. Ne bi bilo napak, če bi kaj podobnega napravili tudi pri nas.

Saj navsezadnje pravimo, da smo turistična dežela. Potrudimo se, da bomo res.

Dobro bi bilo, če bi dali tudi drugi pripombe in predloge, kako olepšati naše kraje. Saj pregovor pravi, da »Več ljudi več več!«

Razpis štipendij

Komisija za štipendije pri svetu za prosveto in kulturo občinske skupščine Domžale razpisuje za šolsko leto 1964/65 naslednje štipendije:

- 2 štipendiji za študij na višji upravni šoli
- 1 štipendijo za študij na ekonomski srednji šoli
- 1 štipendijo za študij na ekonomski fakulteti
- 1 štipendijo za študij na pravni fakulteti
- 1 štipendijo na višji kadrovski šoli
- 2 štipendiji za študij defektologije na VPS
- 2 štipendiji za študij matematike na VPS
- 2 štipendiji za študij tehnične vzgoje na VPS
- 1 štipendijo za študij slavistike
- 2 štipendiji za študij na višji šoli za telesno vzgojo
- 5 štipendij za študij na višji šoli za medicinske sestre
- 1 štipendijo za študij na sred. šoli za med. sestre
- 2 štipendiji za študij na babiški šoli
- 1 štipendijo za študij zobnega terapevta
- 2 štipendiji za študij na zobotehnični srednji šoli
- 4 štipendije za študij zobnih asistentk

Štipendija se daje do konca študija na podlagi sklenjene pogodbe. Prosilci iz domače občine bodo imeli prednost.

Pravilno kolkovane prošnje s kratkim življenjepisom in prepisom zadnjega šolskega pričevala pošljite komisiji za štipendije ObS Domžale do 15. avgusta 1964.

Komorni trio domžalske glasbene šole, katerega sestavljajo Ksenija Rogličeva, Bžžo Matičič in Dušan Vidmar je dosegel že visoko stopnjo kvalitete in v pretečeni sezoni uspešno nastopal

Revija mladinskih pevskih zborov in instrumentalnih skupin

Svet Svobod in prosvetnih društev občine Domžale je v petek 12. junija 1964 priredil na dvorišču I. osnovne šole Domžale revijo šolskih pevskih zborov in instrumentalnih skupin. Na reviji so nastopili mladinski pevski zbori osnovnih šol iz Doba, Moravč, Radomelj, Mengša ter I. in II. osnovne šole iz Domžal. Vsak zbor je zapel dve pesmi, na koncu so vsi skupaj ob spremljavi orkestra Zavoda za glasbeno izobraževanje zapeli pet pesmi. Vsako od teh pesmi je dirigiral drug zborovodja. Priredbe za orkester je pripravil Tomaž Habe.

Za postritev prireditve je del programa pripravil tudi Zavod za glasbeno izobraževanje, ki je nastopil z instrumentalnimi skupinami, komornim ansambлом, godalnim orke-

strom in harmonikarskim zborom in bil deležen toplega aplavza.

Posebno doživetje je bil nastop združenih pevskih zborov. Pogled na preko 350 pevcev je bil zares edinstven, pa tudi kvaliteta petja prav dobra.

Škoda je bilo le, da ni bilo več poslušalcev. Tistih 200, ki pa so prišli na to revijo, so po zaključku zadovoljni odhajali.

Graje vredno pa je početje nekaterih mladih mopedistov, ki sredi prireditve na koncertnem prostoru »navijajo« svoje motorje in se ne zavedajo, da s tem motijo poslušalce, ki so prišli na revijo zato, da bi poslušali petje, ne pa ugotavljali njihov premalo razvit čut za obzirnost.

SANDICA VODLAN

4. junija opoldne, ko se je vračala iz šole proti domu, je postala žrtev prometne nesreče učenka 3. razreda I. osnovne šole, Sandica Vodlan. Do smrti jo je povozil avtomobil trboveljskega zdravstvenega doma na visoki strani bistriške-

ga mosta. Šla je sama proti domu po desni strani cestišča in na nerazumljiv način prišla pod kolesa avtomobila. Bila je najboljša učenka v razredu, načelnica razredne pionske organizacije in v vsakem oziru vzorna učenka. Ta nesreča s tako tragičnim koncem ponovno opozarja vse starše in vzgojitelje po šolah, da je treba otroke neprestano opozarjati na nevarnosti, katerim so na cestah izpostavljeni, opozarja pa tudi voznike motornih vozil, da je tudi njihova dolžnost voziti tako, da ni ogroženo življenje ostalih uporabnikov. Prehod preko Bistrice iz Domžal na Vir in obratno je samo eden, zato se morajo vsi uporabniki tega mostu, avtomobilisti in pešci zavedati, da »na cesti nisi sam« in da ima življenje vedno in v vseh okoliščinah prednost.

Upravni odbor Papirnice Količevo, pošta Domžale

RAZPISUJE

za šolsko leto 1964/65 naslednje štipendije in učna mesta:

- 2 štipendiji na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — papirniška smer
- 1 štipendija na fakulteti za kemijo
- 4 štipendije na TSS — papirni oddelek
- 2 štipendiji na ESS
- 10 štipendij za učence industrijske papirniške šole
- 10 učnih mest za vajence naslednjih poklicev:
 - 1 električar
 - 1 instalater
 - 1 klepar
 - 1 kovač
 - 2 strugarja
 - 4 strojne ključavničarje

Učenci industrijske papirniške šole morajo izpolniti naslednje pogoje:

- a) da niso stari več kot 17 let;
- b) da imajo uspešno končano osnovno šolo.

POGOJI SOLANJA:

Industrijska papirniška šola traja 2 leti. Po končani šoli učenci obvezno delajo najmanj 2 leti v podjetju. Ves čas šolanja v industrijski papirniški šoli so učenci v internatu v Ljubljani. Stroške internata krije podjetje. Razen tega dobijo učenci tudi še štipendijo in delovno obleko.

Vajenci za ostale poklice morajo imeti uspešno končano osnovno šolo, razen za kovača in kleparja, kjer zadostuje 7 razredov osnovne šole.

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek podjetja. Ponudbi je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo (overovljen prepis).

Upravni odbor
Papirnice Količevo
p. Domžale

Trojica - izletniška točka!

Naš delovni človek zaradi vedno večjega napora in tempa dela rabi tudi več odmora v prostem času. Nujno je in bo postajalo še nujnejše, da se v prostem času odtrga iz vsakodnevnega okolja in vsakodnevnih problemov, ki se tako radi vtihotapijo tudi v človekov prosti čas. Tako se zgodi, da postane človek, ki je vedno v istem okolju in istem tempu življenja, nezainteresiran za svoje lastno razvedrilo. To razvedrilo nekateri najdejo v športu in kulturnem delu. Kam pa ostali, saj vemo, da vsi nismo športniki, niti ne moremo biti! Zato je treba misliti na razne oblike izletniškega turizma, na izletniške točke, kjer se človek naužije svežega zraka, na kraje kjer se znebi vsakodnevnih skrbi in obrazov. Teh izletniških točk imamo v okolici Domžal dovolj, le da niso urejene ali pa niso dostopne. Zato hodimo v oddaljene kraje, ki pa jih ne moremo pogosteje obiskovati. Prej ali slej bomo morali približati naše izletniške točke delovnim ljudem in sicer najprej tiste, ki bodo najcenejše. Ena zelo lepah in že od nekdaj priljubljenih izletniških točk je Trojica. Kdor še ni bil na Trojici, tega ne ve. Oglejmo si, kaj

bi Trojica lahko nudila izletniku že danes. Le nekaj dobre volje in sredstev, pa bi bila dokončana cesta do Zej. Sami domačini so že zelo veliko prispevali z delom za to cesto. Iz Zej do Trojice se pride peš v 15 minutah. Tam se odpre krasen razgled na Kamniške planine, vse do štajerskih hribov pa tja do Triglava in še dlje. Če pa radi malo pešačimo po gozdnih poteh, smo v 15 do 20 minutah na vznožju Murovice, kjer je lep razgled na dolino Save vse do Ljubljane in Krma. Kako lepa je Ljubljana ponoči s tega mesta, smo partizani že med NOV ugotavljali. Tod okoli je mnogo spominov na našo borbo, saj so se tu često vršile borbe med partizani in Nemci. Trojica in okoliški zaselki so bili leta 1944 požgani. Tako lahko turist s te strani vidi mnogo zanimivega. Po takem izletu se izletnik lahko vrne nazaj v Zeje k svojemu »Fičku« po gozdni poti, ki pelje po vrhu hriba, tako imenovane Rebri, ki se na savsko stran strmo spušča in zato nudi lep razgled proti jugu na Janške hribe in Ljubljano. Severna stran pa je poraščena z velikimi drevesi, ki dajejo prijetno senco in mir. V jeseni ne manjka tudi gozd-

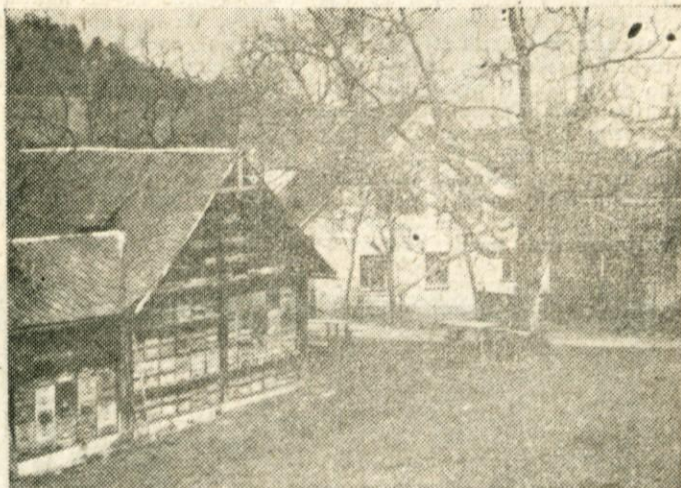
Dan mladosti v Kolovecu

Za dan mladosti, 25. maj je občinska zveza prijateljev mladine organizirala izlet vseh pionirjev in pionirk na Kolovec. Tega izleta so se udeležili pionirji in pionirke iz šol zahodnega dela domžalske občine. Tako je prihitelo na ta dan na kolesih ali peš v spremstvu svojih učiteljev nad 700 pionirjev in pionirk. Zborna mesto je bilo na Kolovcu v parku nekdanje kolovške graščine. Tu je bil najprej kulturni program, ki so ga izvajali gojenci glashbene šole, nato pa so zapeli vsi pionirji tri pesmice. V daljšem nagovoru je naš stari znanec in partizan tov. Pirš Luka navdušeno pripovedoval o bojih naših partizanov prav v teh krajih in opominjal vse navzoče, naj se pridno uče in si prizadevajo, da bodo postali vredni vseh dragocenih žrtev, ki so jih doprinesli naši najboljši bratje in sestre v času NOB. Takoj po govoru so sledile športne prireditve. Pionirji so tekmovali v raznih disciplinah in tudi teku v vrečah. Preskrbljeno je bilo tudi za jedačo in pijačo,

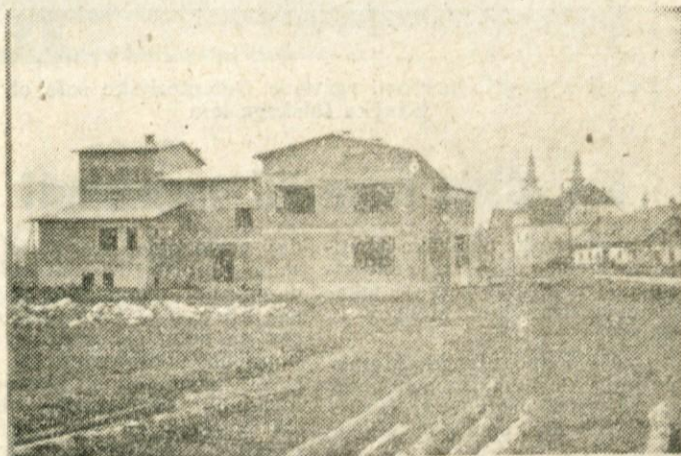
po kateri so vneto in pridno segali vsi. Posebna zahvala za to gre Stanetu Rodetu iz Rov, ki je iz prijaznosti vse te dobrine dostavil na Kolovec.

Lepo je bilo videti vso to našo mladino, ko je pela pesem o Titu in še ono: Lepo je v naši domovini biti mlad in še in še. Kar nas je bilo starejših, ki smo prestali vse gorje druge svetovne vojne, nas je pošteno dirnilo vse to novo življenje in bili smo v srcu zadovoljni, saj se je vendar izplačalo trpeti vsa tista dolga štiri leta za ves ta današnji veselje, naš živčav. Tudi mi stari smo se ta dan pomladili in se zlili v igri z našimi najmlajšimi. V veliko veselje pionirjev in pionirk so namreč nastopili pri tekmah z zavezanimi očmi tudi njihovi vzgojitelji.

Zveza prijateljev mladine Domžale pa je priredila prav tak izlet na Limbarsko goro za vse pionirje in pionirke šol vzhodnega dela občine. Vsa pohvala gre letos prav gotovo občinski Zvezi prijateljev mladine, da je letošnji dan mladosti tako lepo uspel.

Dobeno je za Domžalčane in Mengšane najbližja izletniška točka s prekrasnim razgledom na Kamniške planine in Zasavsko gričevje. Ljubljancani jo že dolgo poznajo, mi pa jo za nedeljske izlete vse premalo upoštevamo. — Na sliki Ručigajeva domačija na Spodnjem Dobenu, kjer je tudi gostilna

Davna želja Moravčanov, kulturni dom, je v surovem stanju pod streho. Velika in smotrno grajena stavba bo nudila streho vsem kulturnim in družbenim organizacijam kraja in okolice, ki so sedaj brez prostorov, zato bi bilo prav, da bi za praznik republike že pričela služiti svojemu namenu

Prva generacija galanterijskih tehnikov končala šolanje

Na iniciativo tovarne Toko Domžale je bil leta 1960 ustanovljen pri Tehniški srednji usnjarski šoli v Domžalah galanterijski oddelek. Če upoštevamo, da sodi proizvodnja usnjarske galanterije med eno najmlajših strok nasploh, je bil ta korak toliko bolj smel in pomemben. Proizvajalcem usnjene galanterije je bila s tem prvič dana možnost, da

bodo nove strokovne moči v bodoče lahko dopolnjevali tudi s tehnično šolanim kadrom.

V prvem šolskem letu 1960-61 je bilo ob ustanovitvi oddelka vpisanih 28 dijakov. Od tega je bilo 8 dijkov iz drugih republik. Med ostalimi so prevladovali dijaki iz Domžal in bližnje okolice.

Prav te dni končuje šolanje prvih 17 dijakov. Med absolutno srečamo 14 Slovencev, dva dijaka sta iz SR Srbije in eden iz SR Hrvatske.

Začetek šolanja je spremljala vrsta težav. Tako npr. ni bilo do tega časa v vsej Jugoslaviji nobene strokovne literature, ki bi lahko služila nanovo ustanovljenemu oddelku. Lotiti se je bilo treba dela od začetka. Koliko je šola v tem uspela, bo pokazala prihodnost. Že danes smemo trditi, da prvi rezultati opravičujejo njen obstoj.

Kje se odraža uspeh šole? Brez dvoma je največja prednost novih maturantov v tem, da so pridobili v času rednega šolanja solidno osnovo teoretičnega znanja. Dosežke najlažje vrednotimo v primerjavi z uspehi, ki so bili do danes doseženi v najrazličnejših tečajniških oblikah. Prednosti so v tem pogledu očitne. Gledano iz ozko strokovnega gledišča smo dobili kader, ki je v svoji stroki dokaj široko razgledan, čeprav še brez zadostne prakse. Slednje je treba še posebno upoštevati, je pa to danes v vseh strokah močno aktualen problem. Realno gledano bo to

Nadaljevanje s prejšnje strani
nih sadežev. Poskrbeti bi bilo le treba, da bi na parkirnem prostoru pred gasilskim domom, kjer je prijeten sadni vrt, Turistično društvo poskrbelo za okrepčilo izletnikom.

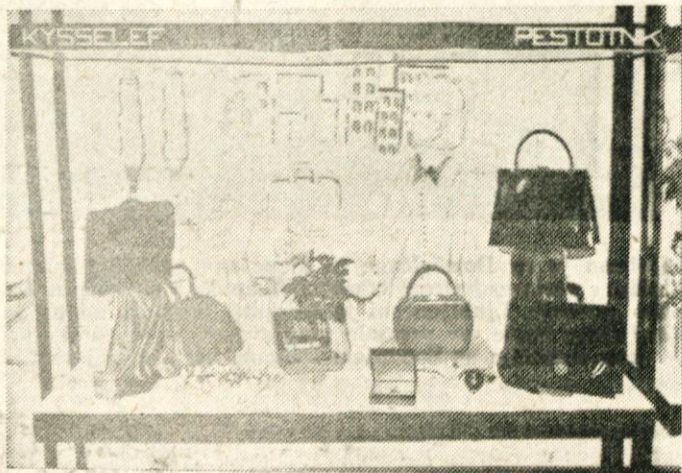
Kdor koli bo le enkrat prišel, se bo spet vračal na ta kraj, ki je v neposredni bližini Domžal. Ta daljava je tako majhna, da smo z motornim vozilom lahko v pol ure na Trojici. Prvo kar pa je nujno, je treba, da občinski forumi priskočijo na pomoč domačinom, ki se trudijo, da bi bila cesta čimprej gotova. Pripravljeni so cesto dokončati do proslave 20. obletnice požiga Trojice, če bi le prejeli nekaj denarne pomoči. Težko je, ker imajo sedaj na polju mnogo dela, vendar pa so kljub temu pripravljeni delati udarniško, samo da bi se njim svet bolj približal, našim delovnim ljudem pa postala dostopnejša prijetna izletniška točka, ki bo vedno dobro obiskana.

vprašanje v galanteriji še težje. Težje zaradi tega, ker spada v skupino tistih strok, v katerih še vedno prevladuje ročno delo. V taki proizvodnji pa nujno nastaja polno problemov, katerim bo novinec lahko kos le ob primerni praksi, čepravno morda po tehnični strani ne predstavljajo nekih posebnih težav. Gre torej za pametno vključevanje prvih absolven-

tov Najbrže se ne motimo, če trdimo, da bo ob tej priliki opravila zrelostni izpit tudi kadrovska služba naših tovarn.

Razstava praktičnih izdelkov letošnjih prvih maturantov je pokazala visoko raven okusa in obvladnje oblikovanja materiala in predstavlja korak naprej v kvaliteti in oblikah.

Razstava bi zaslužila številnejši obisk Domžalčanov!

Detajl z okusno urejene razstave Galanterijske šole ob zaključku šolskega leta

Kaj delajo moravški upokojenci?

Na področju občinske skupščine Domžale so tri sindikalne podružnice Društva upokojencev: Domžale, Mengeš in Moravče.

Društvo upokojencev Moravče je bilo ustanovljeno 19. marca 1952. Ob ustanovitvi je število 36 članov, danes pa jih je že 127.

S tem, da se upokojenci se-

daj prvič oglašamo v »Občinskem poročevalcu«, ni rečeno, da nič ne delamo. Kar pogledamo, kje vse so roke upokojencev na delu. Člani društva se politično udeležujejo v ZKJ in ZB, Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, občinski skupščini, svetu za varstvo družine, gasilstvu, Rdečem križu, Društvu prijateljev mladine, Turističnem društvu, v poravnalnih svetih, KO SZDL in krajevnemu odboru.

V prvi vrsti pa društvo skrbi za člane, osebne, družinske in materialne potrebe.

V zadnjem času prihaja v našo državo in s tem tudi v našo občino

Pij, pij, bratec le pij!

Občani občine Domžale smo v prvih treh mesecih letošnjega leta porabili v gostilnah 104 milijone dinarjev. Za primerjavo naj povemo, da ta potrošnja predstavlja isto, kot če bi vsi zaposleni v podjetju Industrijske Jarše (1130 delavcev) vse tri svoje mesečne plače zapravili v gostiščih.

Domžalčani raje pijemo kot jemo v gostiščih, saj smo raznih pijač popili za 62 milijonov din. Raznih dobrot pa smo pojedli za 42 milijonov din.

Po stari slovenski navadi nam še vedno najraje steče po grlu

vince. V treh mesecih smo ga popili 71.900 litrov. Angino smo si zdravili s pivom, katerega smo popili 46.500 litrov. Izgleda pa, da nam druge žgane pijače bolj prija kot žganje. Saj smo žganja popili le 6700 litrov drugih žganih pijač pa 9600 litrov. Skupno smo popili žganih pijač 16.300 litrov.

Se najmanj nam od tekočih uživanj prija mineralna voda in sadni sokovi. Mineralne vode smo popili 11.000 litrov, sadnih sokov pa le 8900 litrov. Izgleda torej, da imamo vitaminov dovolj in prebavo v redu!

Kje kupite ceneje?

Za krompir se zapeljite v Cerknico, plačali ga boste po 26 din za kg.

Po fižol pojdite v Grosuplje, prodajajo ga po 250 din. V Kamniku pa boste najceneje kupili čebulo (85 din za kg) in kislo zelje (60 din za kg) ter piščance po 730 din za kg.

Jajčka nam bodo v Zagorju prodali po 26 din, seveda se nismo pozanimali kako velika so!

Izgleda, da so v Zagorju preslišali zahteve mesarjev po podražitvi mesa, saj pri njih pro-

dajajo sveže goveje meso odrezano od stegna po 500 din za kg, sveže telečje meso po 700 din za kg in sveže svinjsko meso po 650 din za kg.

Povedali smo vam, kje je kaj najceneje. Predno pa se boste odpravili na pot preračunajte, koliko vam bo podražila te cene vožnja.

Če vas zanimajo cene teh in ostalih dobrot, pišite uredništvu pa vas bomo v vsaki številki obvestili, ne samo o tem kje kupiti ceneje, temveč tudi kje prodati dražje.

Društvo upokojencev SRS — podružnica Domžale objavlja, da se je preselilo v Kolodvorsko ulico št. 7, njen delovni čas pa je isti kot doslej in sicer ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8.30 do 12. ure. Predsednik uraduje ob sredah dopoldne.

Prejeli smo tudi obveznice narodnega posojila za Skopje. Upokojenci — podpisniki jih lahko dvignejo ob uradnih dneh.

Enako kot prejšnja leta namerava tudi letos društvo prirejati enodnevne izlete. Prijave sprejema do 10. julija.

Odbor moravškega društva upokojencev

Za ljubitelje števil

V naslednjem pregledu posredujemo bralcem nekatere zanimive podatke za našo občino, razdeljene na krajevne urade, katerih je po sedanji teritorialni razdelitvi sedem.

Podatki nam kažejo stanje na dan 31. marca 1964 in iz njih lahko razberemo, da je imela občina na ta dan 28.564 prebivalcev, da je v občini 1490 žensk več kot moških, da je ljudi, ki se preživljajo izključno samo od kmetijstva aktivnih 1544, vseh skupaj pa 6544, da je število izven kmetijstva aktivnega prebivalstva 11.137 itd. Zanimiva je tudi ugotovitev, da se je število prebivalstva v času od 1. IV. 1963 do 31. III. 1964 povečalo v občini samo za 1,4%, tj. za 417 ljudi, iz česar lahko zaključimo, da spadamo po dejanskem prirastku prebivalstva med občine z najmanjšim povečanjem števila občanov. o

Zap. št.	Okoliš krajevnega urada	Naseljene hiše	Gospodinjstva	Število prebiv. 31. III. 1964			Skupno aktivno prebiv.	Samo kmečko aktivno	kmečko vzdrževano	prebivalstvo preužitkarji	Porok leta 1963*	Smrti leta 1963*
				skupaj	moški	ženske						
1.	Blagovica	233	263	1.113	528	585	569	412	286	16	—	11
2.	Domžale	2141	3578	13.039	6.185	6.854	6.560	713	741	21	129	78
3.	Lukovica	537	672	2.723	1.321	1.402	1.524	727	407	26	20	17
4.	Mengeš	882	1260	4.763	2.184	2.579	2.335	192	231	36	42	55
5.	Moravče	775	849	3.866	1.858	2.008	1.629	801	1195	84	34	35
6.	Radomlje	508	837	2.792	1.327	1.465	1.549	177	337	31	—	16
7.	Trojane	59	77	268	134	134	137	54	54	5	—	—
	Skupaj	5135	7536	28.564	13.537	15.027	14.213	3076	3251	217	225	212

Razlika v primerjavi s stanjem 31. III. 63

+548 —289 +417 +345 +72 +449 +26 —9 —35 — —

* Poroke in smrti izven območja občine v teh številkah niso upoštevane.

Taborenja domžalske mladine v Bohinju

Občinska zveza tabornikov Domžale bo letos razen dveh izmen taborjenj za tabornike organizirala tudi eno ali dve izmeni taborjenj za nečlane.

Da bi bila naša oprema, ki jo imamo na razpolago, kar najbolje izkoriščena in pa, da bi omogočili kar največjemu številu mladine preživeti nekaj dni v naravi pod šotori, smo sklenili organizirati tabor tudi za druge organizacije in posameznike. Taborjenje bo v Bohinju od 5. do 15. julija in pa od 15. do 25. avgusta. Dnevna preskrba je 600 din.

Vse organizacije in posamezniki, ki se za ta tabor zanimajo, lahko dobijo natančnejša navodila in se prijavijo na naslov OST Domžale, Cerar Janez, Ljubljanska 65.

Avtomobili, ki so se udeležili zvezdne vožnje v Jajce

IV. Zvezdna avtomobilska vožnja »Bratstva in enotnosti« v Jajcu

Avto-moto zveza Slovenije je doslej že trikrat organizirala zvezdne vožnje v počastitev »dneva mladosti«. Omenjene vožnje se odvijajo po rally sistemu s ciljem v nekem zgodovinsko pomembnem mestu. Lani je bil cilj take vožnje v Kumrovcu. Letos je Avto-moto zveza Jugoslavije organizirala zvezdno vožnjo za avtomobiliste iz vse države s startom v glavnih mestih republik in ciljem v Jajcu, kjer je bilo zgodovinsko II. zasedanje AVNOJ. Tako je letošnja IV. zvezdna vožnja »Bratstva in enotnosti« dobila zvezni pomen. Vožnja se namreč imenuje zvezdna zato, ker avtomobilisti vozijo po cestah, ki se na zemljevidu stekajo v obliki zvezde k cilju. Poprečna dolžina 1 kraka je bila med 750 in 800 km.

Prireditelji so pripravili take trase, da so bile posamezne proge dostopne tudi za poprečnega avtomobilista. Slovenski krak zvezdne vožnje je potekal od starta v Ljubljani, preko Postojne, Razdrtega, Vipave, Nove gorice, Tolmina, Bovca, Vršiča in Kranjske gore do cilja v Ljubljani.

Naslednja etapa je potekala od Ljubljane do Žužemberka v Novo mesto od tam na avtocesto do Zagreba, kjer je bila časovna kontrola. Nato je bil start za zadnjo etapo, ki je bila zlasti turistično zelo zanimiva. Avto cesta je dokaj enolična, levo in desno se širijo lepi hrastovi gozdovi vmes po razne mlake s pestro floro in favno. Štorklje se mirno sprehajajo ob sami avto cesti. Pri Novi Gradiški je bil odcep

na Banjaluko in Jajce. Cesta, po kateri je potekala vožnja, je bila lepa, izmenično tlakovana in asfaltirana. Zadnji del vožnje je bil najlepši. Čudovita asfaltna cesta od Banjaluke do Jajca poteka po krasni sooteski — klisuri reke Vrbas. Prostora je le za zeleno reko in cesto, levo in desno se dvigajo visoke skalnate stene. Razdaljo 73 km med Banjaluko in Vrbasom se da s »Fickom« prevoziti v eni uri.

Tudi Jajce, nekoč prestolnica bosenskih kraljev, od leta 1943 dalje pa znano kot mesto, kjer se je odvijalo II. zasedanje AVNOJ, je zelo lepo in zanimivo. Na strmih griču so pod staro trdnjavo nanizane hiše, pod njimi pa izredno lep slap reke Plive, ki se izliva v Jajce. V Jajcu je bil tudi cilj vožnje in 2 spretnostni vožnji, kjer smo si nabrali tudi kazenske točke. Počitek vseh 460 voznikov iz vse države je bil ob Plivskem jezeru v bližini le-

pega novega motela, kjer stane prenočišče s kopalnico le 800 din.

Zvezdna vožnja v Jajce ima vsestranski pomen. Predvsem je važna manifestacija motoriziranih iz vseh republik ob »dnevu mladosti«. Istočasno je bila prireditev pomembna akcija za krepitev avto-moto organizacije med društvi in člani, ki nimajo dovolj čvrstega medsebojnega stika. Zal so se zvezdne vožnje iz naše občine udeležili le 3 tekmovalci iz Avto-moto društva Mengeš, medtem ko tekmovalci iz ostalih društev niso sodelovali.

Za ekipo Avto-moto društva Mengeš so startali trije avtomobili »Zastava« 750, ki so tekmovali tudi kot posamezniki. Vozili so: Hribar Marko z ženo, Ošep Ivan — Vidmar in ing. Belšak Niko ter sovozač ing. Mežan Janez.

Nogometna ekipa »Mlinostroja« je na občinskem sindikalnem prvenstvu premagala vse nasprotnike in si tako zaslužen pripadela prehodni pokal in naslov sindikalnega prvaka občine za leto 1964

Po delu šport in razvedrilo

Pod tem naslovom je občinski sindikalni svet Domžale uspešno zaključil prvo srečanje delovnih kolektivov v športnih panogah, ki bo odslej naprej postalo tradicionalno. Na zaključni prireditvi, ki je bila v popolnoma razprodanih dvorani v Jaršah, so se prisotnim športnikom, tekmovalcem ter njihovim simpatizerjem, predstavili znani slovenski športniki, ki so v svojem razgovoru povedali marsikatero zanimivost o svojem športnem delu.

Kot prvi se je občinstvu predstavil evropski prvak v orodni telovadbi Miro Cerar, ki je odgovarjal na vprašanja o najboljših telovadcih sveta ter o problemih splošne telesne vzgoje. Namiznoteniški reprezentant Edvard Veco in smučarski tekač Cveto Pavčič, sta bila naslednja, ki sta sodelovala na tej prireditvi. Kot predstavniki domačinskih športnikov so se pojavili na odru mladi košarkarji, trener Brumen, član mladinske reprezentance Darko Hočevnar in član mladinske slovenske reprezentance Tone Grilj. Občinstvo so seznanili s problemi, ki jih imajo domačinski športniki.

Za prijetno razvedrilo je poskrbela Marjana Deržaj ter mladi domačinski pevci in igralci.

V uradnem delu pa so bili najboljšim ekipam razdeljeni pokali in diplome. Rezultati, ki so bili doseženi v tem tekmovalstvu pa so bili naslednji:

Nogometiški so tekmovali po liga sistemu, kjer so prvo mesto zasedli igralci Mlinostroja, drugi so bili igralci Združene kemične in tretji Sončnice. Tekmovanje je kljub temu, da so nekatere ekipe pokazale premalo resnosti in so krivdo za poraz valile na sodnike, potekalo v redu in so zmagovalci res pokazali največ volje in resnosti. Med šahisti

Papirnica Količevo ni imela prave konkurence in je premočno osvojila prvo mesto, pred drugoplasirano Melodijo in tretjo združeno kemično.

Namizni tenis je prinesel prvo mesto ekipi Farmisa, ki ima v svojih vrstah tudi nekatere znane slovenske igralce. Drugo mesto je osvojila Papirnica Količevo. Pravo gotovo se je tu pokazalo, da je samo z veliko truda in volje mogoče doseči uspeh.

Pri odbojkaških je bila prva Induplati, druga Združena kemična ter tretja Papirnica. Ravno tu pa smo lahko videli, da za ta šport med kolektivi ni pravega zanimanja, čeprav je lahko vsem dosegljivo. Strelci so dosegli rezultate, ki tudi v republiškem merilu nekaj pomenijo in je prvo mesto zasedla odlična ekipa Mlinostroja, pred ekipo Induplati in Papirnico. Med strelkami pa je prva ekipa Papirnice pred Induplati.

V kegljanju je Papirnica Količevo bila daleč najboljša, saj je vsa prva tri mesta zasedla s svojimi ekipami in tako dokazala, da tu zaenkrat nima pravega tekmeča.

Samo tekmovanje je bilo v okviru jugoslovanskih športnih iger in je zelo uspešno poizkus, kako poživiti zanimanje za športno delo v kolektivih. Jasno je, da so bile napake, ki pa bi se ob večji resnosti posameznih ekip in tekmovalcev prav lahko odpravile. Tudi poraze je treba prenesti športno, ne pa valiti krivdo na vse drugo, samo ne na sebe. Grajam pa lahko nekatere delovne organizacije, ki imajo veliko število zaposlenih, pa niso prijavile v tekmovalne niti ene ekipe. Tu res ne gre za to, da zmagamo, ampak da svoj prosti čas razdelimo tako, da bo nekaj ostalo tudi za zdravo športno rekreacijo, ki je vsakomur potrebna in koristna.

Šesto republiško prvenstvo tekstilcev v streljanju

Streliško tekmovalstvo tekstilcev Slovenije ima šestletno tradicijo. Prvič je bilo izvedeno v organizaciji strelcev »Tekstilne tovarne Medvode«. Enako kakor to so se tudi vsa naslednja tekmovalstva vršila v počastitev dneva mladosti.

Že na prvem tekmovalstvu je bil sprejet sklep, da naj bo organizator vsakega naslednjega tekmovalstva tista sindikalna podružnica, katere člani so na zadnjem tekmovalstvu osvojili prvo mesto. Tako so se doslej razvrstili: Rašica Gameljne, Metka Celje, TVVI Maribor in lansko leto Gorenjska predilnica Skofja Loka. Na slednjem so Jaršani osvojili 1. mesto in zato so bili letos oni prireditelji tega tekmovalstva, tj. strelci iz »Induplati«, Jarše.

Pripravljalna dela so trajala dva meseca, intenzivno pa se je delalo zadnjih sedem dni. Pripominjamo, da so bila vsa dosedanja tekmovalstva vzorno pripravljena in izvedena, zato nismo hoteli niti smeli zaostajati.

V nedeljo 24. maja je bilo vse nared. Poleg zadnjih tehničnih prijemov za izvedbo samega tekmovalstva nas je čakalo tekmovalstvo, kjer smo morali častno braniti lansko leto osvojeni prehodni pokal. Uspeli smo v tehnični pripravi za tekmovalstvo in v organizaciji, pokal pa je šel v roke boljših strelcev.

Streliško tekmovalstvo v moški konkurenci je bilo v sindikalni dvorani, kjer smo seveda vse improvizirali, in razen z osvetlitvijo, še kar uspeli. Ženske so tekmovalce na novem strelišču in bile s pogoji dosti bolj zadovoljne, kar je povsem razumljivo, ker strelišče odgovarja vsem zahtevam.

Od 8. ure dalje se je na obeh streliščih zvrstilo 42 ekip iz 16 slovenskih tekstilnih tovarn. Zanimanje za dosežene rezultate je bilo od serije do serije večje. Jaršani smo kmalu ugotovili, da nismo več najboljši. Preostalo nam je upanje v ženski konkurenci. Dekletom je uspelo rešiti čast in si priboriti 2. mesto, za katero so prejeli lep pokal v trajno last.

Ko smo se ob 14. uri zbrali v dvorani k razglasitvi rezultatov, je med navzočimi vlada-

lo vzdrušje kakor, da bi bili vsi zmagovalci. S ploskanjem so tekmovalci in redki gostje pozdravili vsakega posebej, ki je iz rok tajnika sindikalne podružnice »Induplati« Jarše prejel priznanje ali praktično nagrado.

Sindikalna podružnica »Induplati« je poklonila trem zmagovalnim ekipam v vsaki konkurenci lepe pokale v trajno last. Nadalje je prejelo 13 najboljših posameznikov (10 moških in 3 ženske) spominske plakete, Prehodni pokal, katerega je leta 1965 poklonila Gorenjska predilnica Skofja Loka pa je prejela kot zmagovalca letošnjega tekmovalstva ekipa »Tovarne nogavic Polzelac«.

Prehodni pokal za žensko zmagovalno ekipo ni bil podeljen, ker ga dosednji imetnik ni vrnil.

Posameznikom je prireditelj razdelil 50 praktičnih nagrad, katere so v ta namen prispevale slovenske tekstilne tovarne. In še nekaj rezultatov:

Moški — ekipno:

Tovarna nogavic Polzelac 507 krogov,
Predilnica Litija 498 krogov,
Rašica Gameljne 489 krogov.

Ženske — ekipno:

Toper Celje 437 krogov,
Induplati Jarše 429 krogov,
BPT Tržič 426 krogov.

Spominske plakete so prejeli:

Moški:

1. Martin Kos — Rašica Gameljne 173 krogov,
2. Danijel Jug — Predilnica Litija 171 krogov,
3. Roman Zupanc — Tovarna nogavic Polzelac 171 krogov,
4. Jože Korun — Tovarna nogavic Polzelac 168 krogov,
5. Alojz Dobravc — Tovarna nogavic Polzelac 168 krogov,
6. Niko Kržan — Induplati Jarše 166 krogov,
7. Alojz Kumar — Predilnica Litija 166 krogov,
8. Niko Hafner — Utensilia Ljubljana 164 krogov,
9. Janez Zajc — Induplati Jarše 162 krogov,
10. Tine Sušnik — Tekstilindus Kranj 161 krogov

Ženske:

1. Heda Dobovičnik — Toper Celje 167 krogov,
2. Marija Prestor — BPT Tržič 164 krogov,
3. Branka Srebotnjak — Induplati Jarše 148 krogov.